

Svijet geodezije i geoinformatike

1. Dronfest u Zagrebu

Prva regionalna konferencija o bespilotnim letjelicama u organizaciji IN2 održala se 30. ožujka 2016. godine na lokaciji HUB385, Petračićeva 4, Zagreb. Cilj je konferencije bio okupiti sve profesionalce, pojedince, akademsku zajednicu i tvrtke koje aktivno sudjeluju u promicanju i izgradnji industrije bespilotnih letjelica. Fokus konferencije bio je na trenutnom stanju industrije bespilotnih letjelica i na namjeri da se široj javnosti približe svi aspekti komercijalne upotrebe bespilotnih letjelica u poslovanju.

Tako su se tamo našle bespilotne letjelice primjenjive u raznim područjima poput: inspekcije i nadzora, precizne poljoprivrede, prikupljanja podataka, potrage i spašavanja, nadzora prometa, ljudi i granica itd. Ova je konferencija imala velik značaj i za geodeziju s obzirom na to da su bespilotne letjelice već našle veliku primjenu u našoj struci te je definitivno bitno ukazati na njihov značaj i mogućnosti, ali i na nužnu potrebnu zakonsku regulativu.

Odaziv je bio vrlo dobar, te se nadamo da će se konferencija održati i iduće godine s još većim brojem izlagača i zainteresiranih posjetitelja.

Izvor: <http://dronefest.in2.hr>

2. Širenje GNSS obitelji

Odavno već GPS i GLONASS nisu jedini navigacijski satelitski sustavi. Europa, Kina i Indija nastavljaju s lansiranjem svojih satelita u orbitu s ciljem povećanja broja aktivnih konstelacija, kao i poboljšanja točnosti i pouzdanosti pozicioniranja na Zemlji. Kineski BeiDou sustav tako već ima 23 satelita (posljednji lansiran 12. 6. 2016), dok europski Galileo zasad broji 12 operativnih satelita u svemiru.

Oba sustava postepeno se približavaju punoj operabilnosti te se očekuje da će ju i doseći u sljedećih nekoliko godina. Kineske vlasti uložile su znatna sredstva u što brže dovršavanje sustava te se očekuje puna operabilnost sustava već 2018, a ne 2020. kako je prije bilo najavljeno. Što se tiče Galileia, očekuje se da će do kraja godine imati 18 operativnih satelita u svemiru. Ipak, najveći je uspjeh postigla Indija, koja je 28. 4. ove godine lansirala sedmi IRNSS satelit i time postala treća nacija svijeta (nakon SAD-a i Rusije) koja je uspostavila potpunu konstelaciju

svog regionalnog sustava. Iako nije riječ o globalnom navigacijskom sustavu, radi se o potpuno samostalnom sustavu koji omogućuje navigacijsku točnost od 10 m. Koristi li se sustav kao nadopuna GPS-u, daje rezultate koji su bolji od samoga GPS-a.

Izvor: <http://www.satgeo.geof.unizg.hr>

3. Reforma objedinjenja katastra i zemljišne knjige

Tehnički ministar graditeljstva i prostornoga uređenja Lovro Kušević predstavio je dijelove Nacionalnog programa reformi, za koje je nadležno njegovo ministarstvo, od kojih je najvažnija reforma objedinjavanja katastra i zemljišne knjige koju je nazvao "reformom stoljeća". Konačni je cilj reforme da se Državna geodetska uprava i Zemljišna knjiga unutar Ministarstva pravosuđa ukinu i da se formira Državna uprava za nekretnine koja će sve te podatke objediniti. Povezani podatci zemljišnih knjiga i katastra posebno su važni kod brownfield investicija (kupnja ili preuzimanje postojećih postrojenja i poduzeća u svrhu pokretanja novog proizvoda ili nove proizvodne djelatnosti), istaknuo je ministar.

Ova je mjera važna i da se državna imovina, državne nekretnine što prije i kvalitetnije stave u funkciju kako bi pridonijele svekolikom gospodarskom rastu Hrvatske.

Nepotrebno je uopće govoriti koliko bi provođenje ovog postupka značilo ne samo za geodeziju već i za sve ljude koji su vlasnici bilo kakve nekretnine, no pitanje je hoće li do toga, i kada, doći. Zbog trenutne političke situacije, tehničke vlade i ponovnih parlamentarnih izbora, ovakve će važne odluke, nažalost, još morati pričekati.

Izvor: www.satgeo.geof.unizg.hr

4. Izmjena Zakona o obavljanju geodetske djelatnosti

Državna geodetska uprava (DGU) objavila je Nacrt prijedloga Zakona o obavljanju geodetske djelatnosti s konačnim prijedlogom zakona u lipnju ove godine, koji sadrži određene izmjene u odnosu na prijašnji. Naime, kako je Hrvatska sad članica Europske unije, DGU smatra da je potrebno izmijeniti navedeni zakon te ga uskladiti s normativnim rješenjima i praksom država članica Europske unije. Između ostalog, to uključuje ukidanje suglasnosti za započinjanje obavljanja geodetske djelatnosti. U većini država Europske unije nema prethodnih suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti koje izdaju državna tijela, već se klasifikacija izvođača vrši na temelju postupaka i propisa kojima se uređuju pitanja javne nabave.

Drugim riječima, ovakvim bi zakonom i druge struke imale pravo na obavljanje geodetskih poslova. Ovakav je prijedlog dočekan s izrazitim neodobravanjem, naročito HKOIG-a (Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije). HKOIG napominje kako su poslovi državne izmjere i katastra nekretnina od interesa za Republiku Hrvatsku, te bi trebali biti povjereni pravnim i fizičkim osobama koje imaju odgovarajuću suglasnost Državne geodetske uprave za obavljanje istih. Prepuštanje poslova od državnog interesa isključivoj regulaciji tržišta, odnosno definiranju sposobnosti geodetskih izvoditelja samo kroz uvjete koje će u nadmetanjima propisivati naručitelj, smatraju pogrešnim pristupom koji će zasigurno imati dalekosežne negativne posljedice i za struku i za interese društva u cjelini. O ovom će se prijedlogu zasigurno još mnogo raspravljati, ali jedna stvar je nedvojbeno: dođe li zaista do tih promjena, geodetska struka neće više imati osigurano područje djelatnosti, već će ga morati proširiti te na taj način pronaći svoje mjesto na tržištu.

Nacrt prijedloga možete pogledati ovdje:

esavjetovanja.gov.hr/Econ/MainScreen?EntityId=3418

BIM KONFERENCIJA na fakultetu

Dana 14. svibnja 2016. godine na fakultetu se održala prva međunarodna BIM konferencija.

BIM – Building Information Modeling, koji je postao standard u velikom broju zemalja EU-a i svijeta, proces je izrade projekata i projektne dokumentacije kroz izradu 3D informacijskog modela sa snažnim naglaskom na suradnju svih sudionika u gradnji. Vlade razvijenijih država Europske unije zakonski su regulirale njegovu implementaciju (BIM standard uveden je u Velikoj Britaniji, Francuskoj, Danskoj, Austriji, Španjolskoj, Norveškoj i dr). Direktivom 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća, BIM je jasno naznačen kao smjer kojem treba težiti, a Hrvatska će s vremenom regulirati svoju zakonsku osnovu i u tom pogledu.

Potaknuti činjenicom da se u Hrvatskoj BIM tehnologija koristi sporadično te je ograničena uglavnom na korištenje u projektним uredima uz čest izostanak interdisciplinarnе suradnje u sklopu BIM procesa projektiranja, Hrvatska komora arhitekata u 2016. je godini pokrenula projekt s ciljem informiranja o BIM procesu i popularizacije korištenja BIM tehnologije u Hrvatskoj. U sklopu projekta, osim 1. međunarodne konferencije, organizirana je i serija stručnih predavanja i radionica s ciljem edukacije članova o teorijskoj i praktičnoj implementaciji BIM tehnologije, i promocije korištenja BIM-a kao osnovnog procesa izrade projekata. Iako su razvoj i implementacija BIM-a na konferenciji predstavljeni kao procesi ponajviše vezani za arhitekturu i građevinu, nedvojbeno je da bi i uloga geodeta u tome mogla biti vrlo značajna.

Dio koji naše kolege arhitekti i građevinari često zaboravljaju je da netko na početku mora prikupiti podatke za izradu 3D modela. Najraširenija i najefikasnija metoda za prikupljanje podataka za BIM definitivno je metoda laserskog skeniranja, koju je moguće uvelike primjenjivati u geodeziji. Međutim, treba uzeti u obzir da je velik broj geodeta u potpunosti nespreman prihvatiti tu metodu rada, što zbog visokih cijena, što zbog zasad još uvijek nedovoljne potražnje. Unatoč tome, geodezija mora iskoristiti ovakvu priliku i isprofilirati se kao struka koja će aktivno sudjelovati u razvoju BIM-a. Ukoliko se to ne dogodi, druge struke će uzeti naš dio kolača, a mi ćemo i dalje samo sužavati područje svoje djelatnosti dok nam ne ostane samo katastar.

Luka Zalović